

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 24 september 1998

om europeiskt samarbete om kvalitetssäkring i den högre utbildningen

(98/561/EG)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA
REKOMMENDATION

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 126 och 127 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 189 c i fördraget ⁽³⁾,

och av följande skäl:

- (1) En god kvalitet på utbildningen är alla medlemsstaters mål. Gemenskapen uppmanas att bidra till det ständigt pågående kvalitetsarbetet genom att främja samarbete mellan medlemsstaterna och, om det är nödvändigt, stödja och komplettera deras insatser samtidigt som den fullt ut respekterar medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll, utbildningssystemets organisation samt den kulturella och språkliga mångfalden.
- (2) I rådets slutsatser av den 25 november 1991 ⁽⁴⁾ anges det att arbetet med att förbättra kvaliteten i den högre utbildningen är en uppgift som engagerar alla medlemsstater och alla högre läroanstalter i Europeiska gemenskapen. Med tanke på det stora antalet metoder som används på det nationella planet kan de erfarenheter som görs på nationell nivå kompletteras med europeiska erfarenheter från bland annat pilotprojekt som syftar till att etablera ett samarbete på detta område eller att förstärka det befintliga samarbetet.
- (3) I svaren på kommissionens memorandum om den högre utbildningen betonas bland annat att kvaliteten bör garanteras på alla nivåer och inom alla sektorer, varvid skillnaderna mellan läroanstalter begränsas till att gälla mål, metoder och efterfrågan på utbildning. Inställningen är överlag positiv till att införa effektiva och godtagbara metoder för

kvalitetssäkring som tar hänsyn till europeiska och internationella erfarenheter samt samarbetsmöjligheter.

- (4) Av den studie som kommissionen gjort över läget i medlemsstaterna när det gäller kvalitetssäkring framgår det att de nya kvalitetssäkringssystemen innehåller vissa gemensamma delar. De två pilotprojekt som därefter genomfördes var uppbyggda kring denna kärna av gemensamma delar i de befintliga nationella systemen. Genom pilotprojekten prövades en gemensam metod framgångsrikt och det visade sig att samtliga aktörer på området mycket gärna vill fortsätta att utbyta erfarenheter som visar mångfalden av de nationella utvärderingskulturerna samt vikten av kvalitetssäkring i allmänhet.
- (5) Med tanke på det stora antalet utbildningssystem inom gemenskapen omfattar den definition av "högre läroanstalt" som används i denna rekommendation alla typer av läroanstalter som ger examens- eller utbildningsbevis på denna nivå, oavsett vilken beteckning de ges i medlemsstaterna. Denna definition används i beslutet om upprättandet av Sokrates-programmet.
- (6) De högre läroanstalterna måste uppfylla de nya utbildningskrav och de sociala krav som kan ställas i ett internationellt kunskapssamhälle och möta de förändringar som följer av dessa. De bör därför sträva efter att förbättra de nödvändiga särdragen på de tjänster de tillhandahåller genom att i förekommande fall utveckla nya initiativ (var för sig eller genom samarbete inom sammanslutningar för högre utbildning) som inriktas på att höja kvaliteten på utbildningen och inläringen.
- (7) De tekniska och ekonomiska förändringarna och konsekvenserna av dessa för arbetsmarknaden innebär nya utmaningar för de högre läroanstalterna. Med tanke på de utmaningar från den globala konkurrensen såväl som den ständigt ökande tillströmningen av studenter till de högre läroanstalterna, står medlemsstaterna inför uppgiften att organisera sina system för högre utbildning och deras förhållande till staten och samhället på ett

⁽¹⁾ EGT C 19, 21.1.1998, s. 39.

⁽²⁾ EGT C 64, 27.2.1998, s. 63.

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 18 november 1997 (EGT C 371, 8.12.1997, s. 33), rådets gemensamma ståndpunkt av den 26 februari 1998 (ännu ej offentliggjort i EGT) och Europaparlamentets beslut av den 28 maj 1998 (ännu inte offentliggjort i EGT).

⁽⁴⁾ EGT C 321, 12.12.1991, s. 2.

sådant sätt att man upprätthåller gällande akademiska normer, utbildningsmål, kvalitetsnormer, samt de högre läroanstalternas oberoende och/eller självständighet, i enlighet med de lämpliga strukturerna i respektive medlemsstat, samt också behovet av att vara ansvarig för och informera allmänheten.

- (8) Av diskussionen av kommissionens meddelande av den 13 februari 1994 framgår det att kvalitetssäkringssystemen kan bidra till det ömsesidiga erkännandet av akademiska eller yrkesmässiga kvalifikationer på gemenskapsnivå.
- (9) Av kommissionens vitbok "Tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning", vitboken "Lära och lära ut — på väg mot kunskapssamhället" samt grönboken "Grundutbildning — Vidareutbildning — Forskning — Hinder för rörlighet över gränserna" framgår det att en hög utbildningskvalitet är viktig för sysselsättningen och tillväxten inom Europeiska gemenskapen och för gemenskapens konkurrenskraft på internationell nivå. I dessa dokument framhålls sambandet mellan, å ena sidan, utbildningens sociala och kulturella funktion, å andra sidan, dess ekonomiska funktion och följaktligen kvalitetsbegreppets många aspekter. Det framgår tydligt att rörlighet över gränserna kräver öppna utbildningssystem.
- (10) Uppmuntrande av rörligheten är ett av målen för gemenskapssamarbetet inom utbildning. Kommissionens "Grundutbildning — Vidareutbildning — Forskning — Hinder för rörlighet över gränserna" analyserar de viktigaste juridiska, administrativa och praktiska hinder som de studenter som önskar studera i en annan medlemsstat möter; åtgärder för att förbättra rörligheten föreslås och det betonas att denna typ av rörlighet är till nytta för en utbildning av hög kvalitet som ger människor möjlighet att konkurrera internationellt och utnyttja den fria rörligheten i gemenskapen.
- (11) De högre utbildningssystemets storlek och struktur samt finansieringen av dem varierar mellan medlemsstaterna och dessa systems mål kommer att fortsätta att utvecklas. I vissa medlemsstaterna omfattar den högre utbildningen universitet och andra högre läroanstalter, ofta yrkesutbildning. Begreppet kvalitetssäkring och dess omfattning och metoderna för denna kommer att fastställas av varje medlemsstat och dessa kommer att vara flexibla och anpassningsbara alltefter ändrade förhållanden och/eller strukturer.
- (12) Medlemsstaterna ansvarar själva för organisationen av sina system för högre utbildning, deras struktur samt deras budgetkrav, och de högre läroanstalterna

är oberoende och/eller självständiga, i enlighet med de lämpliga strukturerna i respektive medlemsstat.

I. HÄRIGENOM REKOMMENDERAS medlemsstaterna

- A. att stödja och, om det är nödvändigt, skapa öppna kvalitetssäkringssystem i syfte att
- värna om kvaliteten i den högre utbildningen enligt det egna landets ekonomiska, sociala och kulturella förhållanden, samtidigt som den europeiska dimensionen och den snabba utvecklingen i världen beaktas,
 - uppmuntra och hjälpa de högre läroanstalterna att använda lämpliga åtgärder, i synnerhet kvalitetssäkring, för att förbättra kvaliteten på undervisningen och inlärningen samt på forskarutbildningen, en annan viktig uppgift som åligger dem,
 - stimulera till ömsesidigt informationsutbyte av kvalitet och kvalitetssäkring på gemenskapsnivå och internationellt samt uppmuntra till samarbete mellan de högre läroanstalterna på detta område,
- B. att låta följande element utgöra grunden för kvalitetssäkringssystemen såsom de förtydligas i bilagan:
- Oberoende och/eller självständighet hos de organ som ansvarar för kvalitetssäkring vid valet av förfaranden och metoder, i enlighet med de lämpliga strukturerna i respektive medlemsstat.
 - Förfaranden och metoder för kvalitetssäkring skall anpassas till de högre läroanstalternas profil och syften, varvid läroanstalternas oberoende och/eller självständighet skall respekteras i enlighet med de lämpliga strukturerna i respektive medlemsstat.
 - Målinriktad användning av interna och/eller externa aspekter av kvalitetssäkring som är anpassad till de förfaranden och metoder som används.
 - Beroende på avsikten med kvalitetssäkringen skall olika berörda parter delta.
 - Resultatet av kvalitetssäkringen skall offentliggöras på ett sätt som är lämpligt till varje medlemsstat.
- C. att vid behov uppmuntra de högre läroanstalterna att, i samarbete med behöriga organ i medlemsstaterna, vidta lämpliga uppföljningsåtgärder,

D. att uppmana de behöriga myndigheterna och de högre läroanstalterna att lägga särskild vikt vid erfarenhetsutbyte och samarbete om kvalitetssäkring med de övriga medlemsstaterna, liksom med internationella organisationer och sammanslutning som är verksamma inom samma område av den högre utbildningen.

E. att främja ett samarbete mellan myndigheter som ansvarar för kvalitetsbedömning av eller kvalitetssäkring inom den högre utbildningen och att främja upprättandet av nätverk mellan dem.

Detta samarbete kan helt eller delvis avse följande områden:

- a) Uppmuntra och utveckla informations- och erfarenhetsutbytet, särskilt i fråga om metodutveckling och exempel på god praxis.
- b) Ge expertutlåtanden och råd på begäran av berörda myndigheter i medlemsstaterna.
- c) Stödja de högre läroanstalterna som vill delta i ett gränsöverskridande samarbete om kvalitetssäkring.
- d) Främja kontakter med internationella experter.

I strävan efter dessa mål bör man beakta sambandet mellan kvalitetssäkring och annan befintlig gemenskapsverksamhet särskilt inom Sokrates-programmet och Leonardo da Vinci-programmet samt gemenskapens regelverk när det gäller erkännande av yrkesutbildningar.

II. HÄRIGENOM REKOMMENDERAS

att kommissionen, i nära samarbete med medlemsstaterna, på grundval av de befintliga programmen och enligt målen och de normala öppna förfarandena för dessa program uppmuntrar det samarbete som avses i punkt I.E mellan myndigheterna som ansvarar för kvalitetsbedömning av och kvalitetssäkring inom den högre utbildningen, och häri engagera de organisationer och sammanslutningar av högre läroanstalter med europeisk befogenhet som har den nödvändiga erfarenheten av kvalitetsbedömning och kvalitetssäkring.

III. HÄRIGENOM UPPMANAS

kommissionen att vart tredje år lägga fram rapporten för Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om vilka framsteg som har gjorts när det gäller utvecklingen av kvalitetssäkringssystemen i de olika medlemsstaterna och om samarbetsverksamhet på europeisk nivå, inbegripet vilka framsteg som har gjorts när det gäller ovannämnda mål.

Utfärdad i Bryssel den 24 september 1998.

På rådets vägnar

J. FARNLEITNER

Ordförande

*BILAGA***Vägledande element i kvalitetssäkringen**

De nedan angivna elementen är gemensamma för befintliga europeiska kvalitetssäkringssystem. De europeiska pilotprojekten för kvalitetsbedömning av den högre utbildningen har visat att alla aktörer som är verksamma på detta område kan ha nytta av att beakta dessa element.

Oberoende och/eller självständiga organ, i enlighet med de lämpliga strukturerna i respektive medlemsstat, som ansvarar för kvalitetssäkringen (när det gäller förfaranden och metoder) bidrar sannolikt till effektiviteten i kvalitetssäkringsförfarandena och tilltron till deras resultat.

Kvalitetssäkringskriterierna har nära samband med de syften som en läroanstalt har tilldelats med hänsyn till samhällets och arbetsmarknadens behov. De olika kvalitetssäkringsförfarandena måste därför beakta läroanstaltens särart. Kännedom om institutionens mål, antingen det gäller hela läroanstalten, en institution eller en enskild enhet, är väsentlig i detta sammanhang.

Kvalitetssäkringsförfarandena bör som regel innehålla ett inslag av intern granskning och ett externt inslag som bygger på en uppskattning från utomstående experter.

Det interna granskningsinslaget bör syfta till att engagera alla relevanta aktörer, särskilt lärarna, och vid behov den del av förvaltningen som ansvarar för studie- och yrkesvägledning samt studenterna. Det externa inslaget bör vara en samarbetsprocess med samråd och rådgivning mellan oberoende experter utifrån och aktörer vid institutionen i fråga.

Mot bakgrund av de mål och kriterier som används vid kvalitetssäkringsförfarandet och med hänsyn till strukturerna på den högre utbildningen i medlemsstaterna, kan sammanslutningar för yrkesverksamma, arbetsmarknadens parter och före detta studenter ingå i expertgrupperna.

Det är önskvärt att utländska experter deltar i förfarandena för att uppmuntra utbytet av erfarenheter från andra länder.

Rapporterna om resultatet från kvalitetssäkringsförfarandena bör offentliggöras på ett sätt som är anpassat till varje enskild medlemsstat och bör kunna utgöra ett tillfredsställande referensmaterial för parterna och en informationskälla för allmänheten.
